

Centraal Bureau voor de Statistiek
Postbus 24500 | 2490 HA Den Haag
www.cbs.nl

Ministerie van Economische Zaken
t.a.v. de heer H.G.J. Kamp, minister
Postbus 20401
2500 BD Den Haag

uw contactpersoon

ons kenmerk CBO-2017-064

onderwerp Bestuurlijke reactie CBS op het eindrapport evaluatie CBS 2010-2015

datum 24 augustus 2017

Geachte heer Kamp,

Hierbij ontvangt u de reactie van het Centraal Bureau voor de Statistiek op de conclusies en aanbevelingen in het rapport "Wettelijke evaluatie Centraal Bureau voor de Statistiek 2010-2015". Dit rapport is in uw opdracht door het onderzoeksbureau Andersson Elffers Felix opgesteld en op 22 november 2016 uitgebracht.

De hoofdconclusies van het rapport zijn de volgende: "Het algemene oordeel van AEF over het functioneren van het CBS in de periode is positief. Uit de evaluatie blijkt dat het CBS over de periode 2010-2015 in de uitvoering van de wettelijke taken doeltreffend heeft gefunctioneerd." Daarnaast is het beeld van AEF dat gebruikers "uitermate tevreden" zijn over de kwaliteit van de door het CBS geproduceerde statistieken en de dienstverlening van het CBS. "Tegelijkertijd is het functioneren van het CBS in de evaluatieperiode doelmatiger geworden." "Tot slot constateert AEF dat de onafhankelijkheid van de statistiekproductie door het CBS in de evaluatieperiode boven iedere twijfel verheven is geweest." Het CBS herkent deze hoofdconclusies en ziet daarin een bevestiging en erkenning van de resultaten van het gevoerde beleid.

Op basis van de bevindingen zien de onderzoekers een aantal verbetermogelijkheden, vooral in het licht van toekomstige ontwikkelingen. De onderzoekers zijn van mening dat deze ontwikkelingen aanleiding geven om op een aantal onderdelen de doeltreffendheid en de doelmatigheid van het CBS verder te verbeteren. Het CBS ziet deze aanbevelingen als een aansporing verder te gaan op de ingeslagen koers. Meer in het bijzonder merkt het CBS hierover het volgende op.

Door het CBS is in 2015 een strategische agenda vastgesteld. In het rapport wordt aangegeven dat de relatie tussen de strategische agenda en het meerjarenprogramma verduidelijkt kan worden. Hiertoe zal het CBS op zijn website een nadere toelichting opnemen waarin de samenhang verder verklaard wordt.

Ten tweede constateren de onderzoekers dat het CBS gedurende de evaluatieperiode steeds meer betaald werk in opdracht is gaan uitvoeren. Het overgrote deel van de statistiekproductie van het CBS betreft informatie op grond van Europese wetgeving. Het tijdig en kwalitatief goed

Vervolgblad 1 behorende bij brief CBO-2017-064 van 24 augustus 2017

voldoen aan deze verplichtingen vormt de kern van de CBS-werkzaamheden. Daarnaast maakt het CBS op basis van zijn wettelijke taak ook statistieken waar geen Europese verplichting op rust, maar waaraan in Nederland behoefte bestaat. Dagelijks verschijnen er tabellen en nieuwsberichten met de meest recente informatie. Gedetailleerde cijfers zijn al vele jaren gratis te raadplegen via de databank StatLine. Ook stelt het CBS sinds 2014 zijn volledige databank – zo'n 4000 tabellen – als open data beschikbaar.

Voor het uitvoeren van zijn wettelijke taken wordt het CBS voornamelijk gefinancierd uit de begroting van het ministerie van Economische zaken (EZ). Als gevolg van de diverse bezuinigingen is de ruimte om binnen de financiële kaders in te spelen op alle behoeften aan statistische informatie steeds verder beperkt. Per 2017 is 95% van het budget dat het CBS ontvangt van EZ noodzakelijk voor de productie van Europees verplichte statistieken, zodat slechts 5% van het budget resteert voor nationale (beleids)behoeften. Om toch zoveel mogelijk tegemoet te komen aan de informatiebehoefte van met name ministeries, decentrale overheden en andere overheidsinstellingen, levert het CBS statistische diensten die niet uit het EZ-budget kunnen worden bekostigd, tegen vergoeding van de kosten. Hierbij maakt het CBS gebruik van bronnen, basisbestanden en infrastructuur die reeds beschikbaar zijn in verband met de productie van het reguliere programma. Het CBS is het met de onderzoekers eens dat de continuïteit van de statistiekvoorziening een aandachtspunt voor de toekomst is. Ook onderschrijft het CBS dat het van belang is dat de voorwaarden waaronder betaalde werkzaamheden in opdracht worden uitgevoerd, zoals de tarieven, voor alle betrokkenen transparant zijn. Het CBS zal de informatie hierover gemakkelijker vindbaar maken.

Ten derde merken de onderzoekers op dat de prestatie-indicatoren opnieuw tegen het licht gehouden kunnen worden, zowel qua streefwaarde als qua dekking van de breedte van de werkzaamheden van het CBS. Dit sluit aan op het voornemen van het CBS om het gehele pakket van prestatie-indicatoren door te lichten. Het resultaat daarvan is een vernieuwde set indicatoren met ambitieuze streefwaarden die bij de start van het nieuwe meerjarenprogramma 2019-2023 operationeel is. Hierbij worden ook de omvang en kosten van de statistiekproductie betrokken. Graag stemt het CBS dit pakket met u af en overlegt het CBS in het bijzonder nader met u over methodiek van de administratieve lastendrukberekening.

De onderzoekers vragen ten slotte aandacht voor de ontwikkeling van het eigen vermogen, veroorzaakt door opeenvolgende bezuinigingen, en de gevolgen daarvan voor het weerstandsvermogen en de toekomstige investeringsruimte, en voor de financiële effecten van efficiëntie maatregelen. Het CBS onderschrijft de noodzaak daarvan. Van uw ministerie is inmiddels de toezegging ontvangen dat ter versterking van het eigen vermogen en in het licht van de plannen van het CBS voor de periode 2019-2023 een eenmalige overbruggingsbijdrage van € 12 miljoen zal worden verstrekt. Deze bijdrage zal in de jaren 2021 t/m 2026 worden gecompenseerd door een vermindering van de EZ-bijdrage van € 2 miljoen per jaar. Daarmee wordt het CBS in de gelegenheid gesteld om ook na de planperiode 2014-2018 invulling te geven aan de taakstelling Rutte II zonder dat het eigen vermogen in die periode bovenmatig blijvend negatief wordt en zonder dat er statistieken hoeven te worden gestopt. Om dit te realiseren zal het CBS na 2018 verdere efficiëntie maatregelen moeten uitvoeren. Deze

Vervolgblad 2 behorende bij brief CBO-2017-064 van 24 augustus 2017

maatregelen vergen van het CBS investeringen in noodzakelijke vernieuwing van de IT-infrastructuur. Op grond van de huidige inzichten betekent dit dat het eigen vermogen van het CBS tot en met 2020 licht negatief zal zijn. Met ingang van ultimo 2021 wordt weer een positief eigen vermogen verwacht.

Hoogachtend,

 T.B.F.M. Tjin-A-Tsoi
Directeur-generaal

